

Policy Maj 2021

Danske Gymnasiers holdning til taxametersystemet

Danske Gymnasier har fem målsætninger for indretningen af taxametersystemet på ungdomsuddannelsesområdet:

1. Bred uddannelsesdækning, forstået som at sikre både fagligt og økonomisk bæredygtige udbud med et vist antal elever og med samme geografiske spredning som i dag
2. Mindre uhensigtsmæssig konkurrence om eleverne
3. (Incitament til) høj fuldførelse blandt eleverne
4. Et enkelt finansieringssystem og en forudsigelig økonomi på gymnasierne
5. Lige økonomiske muligheder for gymnasierne trods socioøkonomiske forskelle på elevgrupperne.

Det er afgørende, at de politiske ændringer af elevfordelingen på landets gymnasier er på plads, før der foretages ændringer af taxametersystemet. Det skyldes, at en ny elevfordeling kan flytte mange penge mellem gymnasierne som følge af det elevafhængige taxameter, og derfor er det vigtigt, at den er på plads, før der ændres på finansieringen.

Bred uddannelsesdækning

Der er brug for flere forskellige tiltag for at sikre en bred uddannelsesdækning, forstået som at sikre både fagligt og økonomisk bæredygtige udbud med et vist antal elever og med samme geografiske spredning som i dag.

Der gives i dag et særskilt tilskud til udkantsgymnasier, defineret som almene gymnasier med mindre end 430 stx-årselever, der er placeret mere end 20 km til nærmeste gymnasium. Det er vigtigt at være opmærksom på, at flere midler til udkantsgymnasier ikke afhjælper den stigende tendens til, at unge fra yderområderne søger mod de større byers gymnasier. Derfor bør flere midler suppleres med dels et

princip om minimumskapacitet, dels en øget styring af gymnasiernes kapacitet samt ændrede elevfordelingsregler, [jf. Danske Gymnasiers forslag til nye fordelingsregler og øget kapacitetsstyring](#).

Et yderligere tiltag, der kan bidrage til bred uddannelsesdækning, er en ligestilling af alle institutionstyper i forbindelse med fusioner. I takt med faldende elevtal, ikke mindst i yderområderne, overvejer flere ungdomsuddannelsesinstitutioner at fusionere for at opnå økonomisk bæredygtighed og dermed bevare et bredt geografisk uddannelsesudbud af en god kvalitet. Men fusionerne risikerer at falde på grund af ulige økonomiske muligheder for sammenlægning af forskellige institutionstyper, idet nogle institutionstyper mister midler ved en fusion.

Mindre uhensigtsmæssig konkurrence om eleverne

I det nuværende taxametersystem udgør de aktivitetsafhængige tilskud ca. 93% af finansieringen, mens grundtilskuddet udgør ca. 7%.

De negative konsekvenser af en stor andel aktivitetsafhængigt tilskud har vist sig i de senere år i takt med de faldende ungdomsårgange, som har betydet, at konkurrencen om eleverne er vokset, især imellem gymnasier i de større byer og imellem gymnasier i by- og oplandsområder.

Danske Gymnasier mener, at der – alt andet lige – er behov for at reducere elevtaxameteret for at mindske konkurrencen mellem gymnasierne. Det kan ske via et øget grundtilskud og et reduceret elevtaxameter. Her vurderer Danske Gymnasier, at en fordobling af det geografiske grundtilskud er tilstrækkelig til at holde hånden under de mindre gymnasier. Det kan også ske gennem en kombination af klassetaxameter og elevtaxameter, som vil understøtte de mindre gymnasier i udkantsområderne samtidig med, at det mindsker incitamentet til at konkurrere om eleverne.

(Incitament til) høj fuldførelse blandt eleverne

Det eksisterende taxametersystem blev udformet med henblik på at øge fuldførelsen blandt eleverne, som var en af målsætningerne for det statslige selveje. I dag er stx den ungdomsuddannelse, hvor fuldførelsen er højest, og en justering af elevtaxameteret skal ske med respekt for, at det ikke svækker gymnasiernes incitamenter til, at flest muligt elever fuldfører uddannelsen.

Et enkelt finansieringssystem og en forudsigelig økonomi på gymnasierne

Taxametersystemet bør være indrettet enkelt og bygge på realistiske forventninger til, hvilke styringsmekanismer et taxametersystem skal kunne rumme. Samtidig er det afgørende, at det giver en forudsigelig

økonomi på gymnasierne, så de kan levere en stabil kvalitet i deres uddannelser.

Lige økonomiske muligheder for gymnasierne trods socioøkonomiske forskelle på elevgrupperne.

Et taxametersystem skal tage højde for, at der er socioøkonomiske forskelle på eleverne på de respektive gymnasier.

Der gives i dag et socialt taxameter til gymnasier med en stor andel af elever, der har større risiko for frafald målt på grundskolekarakterer. Taksten afhænger af andelen af frafaldstruende elever: Gymnasier med 43-50% frafaldstruede elever modtager den laveste takst, gymnasier med 51- 60% modtager den mellemste takst, og gymnasier med 61% eller flere modtager den højeste takst.

Danske Gymnasier mener, at det sociale taxameter bør tildeles efter en mere gradvis trinstruktur, så én elev ikke kan være afgørende for, om et gymnasium modtager eller mister socialt taxameter for flere millioner kr.

Forskellene i elevernes socioøkonomiske profil bør også afspejle sig i et eventuelt resultatkrav til gymnasierne. Det samme bør gymnasiets geografiske placering i forhold til de videregående uddannelser og øvrige erhvervskompetencegivende uddannelser.